

SPECTACOLE

Simona DONICI

Povestea unui război într-un salon

Cel de-al doilea proiect cu miză mare al Teatrului Național din Timișoara, în această îndelung și majuscular trâmbițată Stagiune Europeană, a fost încredințat francezului Philip Boulay. Acesta a ales să monteze, pentru prima dată pe o scenă românească, piesa *Madame de Sade* de Yukio Mishima. Pe scenă, două lucruri sunt foarte greu de arătat: sexualitatea și politica – iar în *Madame de Sade* raportul este ambiguu.

De ce i-a fost Renée de Sade credincioasă soțului ei timp de douăzeci și cinci de ani cât a fost înțemnițat, iar apoi, când este eliberat, îl respinge fără drept de apel – aceasta este întrebarea în jurul căreia se construiește povestea definită de regizor drept „un război într-un salon”. Mishima este romancier înainte de a fi dramaturg și asta se simte indubitabil în piesă. Subiectul ei este, în fond, revolta infinitesimală – revoltă în sens de revoluție – a unei femei, într-un univers de o feminitate care tulbură. Eroinele își definesc relațiile dintre ele în raport cu Donatien de Sade, personajul absent care, folosit ca mijloc teatral, domină conflictul mocnit, perfid și cu atât mai periculos. Dacă Dumnezeu a murit, dacă este un câine leneș și decrepit, cum insinuează Mishima, atunci revolta eroinei sale este obligatorie și, poate, singura posibilă.

Foarte convingător în retorică, Philip Boulay promite un spectacol mai mult decât șocant și scoate la rampă un teatru al cuvântului, al suspiciunii, al reflecțiilor. El pune la încercare limita de rezistență a spectatorului obligat să urmărească, aproape trei ore, cum șase femei vorbesc întruna. Dar dincolo de lungimile exasperante și de fractura care se întâmplă undeva între logica regizorală și scenă, spectacolul are punctele lui de rezistență care-l fac o experiență cvasiobligatorie pentru public. Primul dintre acestea este atmosfera intimistă, de salon cu parfum de alcov, care se păstrează intactă de la un capăt la altul. Montarea este fluentă și egală, iar soluțiile cu elemente de teatru – dans o înviează întrucâtva. Cu totul remarcabile sunt costumele realizate de Geta Medinski, mantourile largi care dau personajelor prima notă a unui limbaj comun. În același registru pozitiv se înscrie lumina difuză, aranjată de light designer-ul Gilles Gentner într-o manieră care desființează revoltele reflectoare directe.

Pentru actrița Claudia Ieremia rolul titular este, probabil, partitura cu cea mai mare cotă de risc din carieră. Dar și-l asumă cu nonșalanță, schimbându-și „fețele” între tandrețe și agresivitate, răbdare și violență, cu o ușurință remarcabilă. Fidelitatea aproape patologică a Doamnei de Sade își găsește acoperire în jocul ei

mobil. În rolul mamei, Carmen Ionescu face un rol apropiat ca registru de cel al sorei Jeanne din *Diavoli*. Experiența scenei este atuul cu care actrița evită capcana repetiției, mai ales că registrul pe care-l posedă în realitate este, cu certitudine, mult mai larg. Ea face din Anne de Launay (mama lui Renée) un personaj solid, rece, calculat în aparență, dar frământat și fragil, în fapt. O apariție seducătoare este cea a Danielei Bostan în rolul Contesei de Saint-Fond. Nervoasă, vibrantă și cu o mare siguranță de sine ea „trezește” scena, făcând-o să sune. Cele două partituri ale rolului Laurei Avarvari întrețin pofta de joc a actriței, dar, insuficient definite de logica regizorală, par a se sabota între ele. Ana Maria Cojocar și Mădălina Petre își susțin cu onestitate partenerile, cea din urmă, încă studentă, cucerind prin grație și proștețime.

Teatrul Național din Timișoara – ***Madame de Sade*** de Yukio Mishima, traducere de Codruța Popov. Regia: Philip Boulay. Ilustrația muzicală: Philip Boulay. Decoruri: Philip Boulay, Geta Medinski. Costume: Geta Medinski. Light-designer: Gilles Gentner. Cu: Claudia Ieremia, Carmen Ionescu, Ana Maria Cojocar, Laura Avarvari, Daniela Bostan, Mădălina Petre. Data premierei: 10 ianuarie 1999.

Teatrul Național din Timișoara – *Madame de Sade* de Yukio Mishima. Regia: Philip Boulay.